

PROJEKTAS „EDDIS“: INOVATYVIŲ MOKYMO METODŲ TAIKYMAS LYTIŠKUMO UGDYMO SRITYJE



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Su lytiškumu susijusi sveikata – visapusiškos žmogaus gerovės dalis, tačiau lytiškumo ugdymas mokykloje vis dar suprantamas kaip antraeilis, nors vaikui augant svarbu suformuoti vertybes, tinkamas nuostatas dėl žmogaus kūno, santykių ir lytiškumo. Šiuolaikiškas lytiškumo ugdymas ne tik sumažina jaunimo neplanuotų nėštumų, abortų ir lytiškai plintančių infekcijų skaičių, bet ir turi įtakos atsakingesnei jaunuolių lytinei elgsenai, formuoja teisingą lytiškumo viziją, padeda išvengti lytinės prievartos.

2018–2021 m. įgyvendinamas „Erasmus+“ programos projektas „Skaitmeninė lytiškumo ugdymo programa vidurinėse mokyklose – EDDIS“ (angl. *A Digital Program for Sexual Education in Secondary Schools – EDDIS*), kurio tikslas – gilinti mokinių (13–16 m.) žinias lytinės sveikatos srityje bei atnaujinti lytinio ugdymo metodus. Projekte dalyvauja 4 mokyklos ir 3 aukštojo mokslo institucijos iš 4 Europos Sąjungos (ES) šalių. Pagrindinis projekto koordinatorius – Turku taikomųjų mokslų universitetas (Suomija). Kiti projekto partneriai: Lisabonos aukštoji slaugos mokykla (Portugalija), Atėnų technologinis švietimo institutas (Graikija), Vasaramaen vidurinė mokykla (Suomija), Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras (Lietuva), 9-oji Kalitėjos „Manos Xatzidakis“ vidurinė mokykla (Graikija), Klaipėdos „Versmės“ progimnazija (Lietuva), Santo Antonio mokyklų klasteris (Portugalija).

EDDIS projekto metu bendradarbiaujant su mokiniais, mokytojais, lytinio švietimo ekspertais bei akademinė bendruomenė iš 4 Europos šalių buvo sukurta elektroninė platforma, skirta mokinių lytiškumui ugdyti. Įvairiose Europos šalyse lytinio švietimo programos yra skirtingos, todėl buvo siekiama sukurti mokinių poreikius atitinkančią unifikuatą mokymosi platformą. Pasaulio sveikatos organizacija ir Suomijos nacionalinis sveikatos ir gerovės institutas pripažįsta, kad vaikai ir jaunimas turi būti įtraukti į lytinio ugdymo metodikos kūrimo procesą. 293 mokiniai iš

4 šalių dalyvavo lytinio ugdymo poreikių apklausoje. Lietuvos mokinių apklausa (N = 101) atskleidė, kad pusei mokinių labai svarbu, jog šios pamokos vyktų mokykloje. Labiausiai mokinius dominančios temos: kontraceptinės priemonės (25,6 proc.), masturbacija (16,3 proc.), lytiniai santykiai (14 proc.), lytiniai organai (9,3 proc.). Taip pat apklausa parodė, kad didžioji dalis mokinių reikiamos informacijos lytinio ugdymo tema randa internete (37,6 proc.) arba klausia draugų (21,8 proc.).

Kita projekto veikla – kūrybinės dirbtuvės, kurios vyko 2019 m. balandžio 1–5 d. Klaipėdos „Versmės“ progimnazijoje. Dalyvavo per 60 asmenų: mokinių ir jų mokytojų. Šio renginio tikslas buvo aptarti pagrindines lytiškumo temas, kurias mokiniai norėtų matyti elektroninėje mokymosi platformoje, bei sukurti pradinį jos dizainą. Projekto partneriai pasiskirstė lytiškumo temomis, kuriomis rinko ir sistemino metodinę medžiagą. Elektroninės lytiškumo platformos turinys buvo išverstas į lietuvių, graikų, portugalų ir suomių kalbas. 2021 m. pavasarį šią mokymosi priemonę išbandė ir vertino mokiniai iš 4 šalių.

Sukurta elektronine lytiškumo platforma gali naudotis visi norintys, paspaudę šią interneto svetainės nuorodą: <https://eddis.turkuamk.fi/lt/pagrindinis-puslapis/>. Mokiniai ras užduočių, skirtų suprasti, kas yra tinkamas ar netinkamas lytinis elgesys, lytinė tapatybė, gaus informacijos apie orientacijų įvairovę, įgis supratimą apie savo kūno neliečiamumą ir savarankiškumą. Tikimasi, kad ši platforma bus puiki priemonė šiuolaikiškai ir interaktyviai mokant vaikus apie lytiškumą.

Projektas finansuojamas iš ES programos „Erasmus+“ lėšų.

Daugiau informacijos apie projektą: <https://www.sveikatosbiuras.lt/lt/projektai/eddis>.

Laura Kubiliūtė
Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biuras